

Departament de Dibuix

200283 IL·LUSTRACIÓ

Assignatura optativa de 2n. nivell

	Professor	Alumne/a
Crèdits acadèmics:	6	
Factor hores ECTS:		25
Crèdits ECTS:		4,8
Hores totals de treball:		25 x 4,8 = 120
“ d’activitat presencial:	56	56
“ de direcció tutorial:	30	1
“ de treball autònom:		63

Grup: T 1 (1r. semestre)

Coordinador: Prof. Valerià Cortés Romero

JUSTIFICACIÓ

La continuada adaptació de la societat a l’evolució dels mitjans d’expressió i comunicació ha fet derivar la cultura de la paraula vers una cultura de la imatge, la qual cosa comporta haver de revisar el significat d’aquesta mateixa imatge.

Per això i per proporcionar l’aspecte argumental del projecte docent cal establir uns camps de relació de la imatge i el text, per tal de subratllar la diferència substancial que hi ha entre:

- condicionar la imatge de manera retòrica.
- documentar un text científic.
- il·lustrar una font literària.

Precisament aquest darrer apartat és l’escollit per contextualitzar un problema:

el que hi ha darrera d’una obra de creació gràfica quan incideix en una altra obra de creació conclusa -la literària- i amb un objectiu com el de generar figures en la imaginació del lector.

La justificació d’aquesta assignatura es concreta, doncs, amb el plantejament de la pregunta:

es pot intervenir i si es fa de quina manera, en una altra obra ja definida pels límits que perfilen el seu gènere, quan aquesta intervenció no s’ha conjuminat en el moment de gestar i fixar la idea de l’obra?

Per portar la situació al límit, la proposta s’objectiva a partir del conte tradicional, mític o fantàstic, doncs, com indica Lévi-Strauss, la narració mítica presenta un tipus de sistema orgànic on la relació entre els components permet desvetllar l’estructura subjacent, la qual cosa ajuda a comprendre la complexitat metafòrica i tanmateix posa de manifest de quina manera la imatge de la il·lustració no cal que sigui un succedani icònic complementari, per quan pot ser un instrument de l’intel·lecte que desenvolupi una via paral·lela a la literària, i respongui als estudis fets des del segle XIX per antropòlegs, psicòlegs i etnòlegs.

A més a més aquesta assignatura es recolza en un supòsit: saber deconstruir la metàfora és una manera objectiva de revalidar els coneixements per construir-la i fer-ne un ús pertinent, la qual cosa es un condicionant de la creació i un factor essencial del nostre ensenyament.

OBJECTIUS

OBJECTIUS GENERALS (de nivell)

- Valorar els estudis desenvolupats pels especialistes en l'anàlisi de les fonts i les estructures del conte, per poder establir un context en consonància amb la contemporaneïtat.
- Conèixer aquelles manifestacions on la relació text imatge ha estat rellevant i fins i tot paradigmàtica.
- Admetre que el costum, *per se*, no és una justificació.
- Reconsiderar què comporta una intervenció feta *a posteriori* i al marge de la gestació de la font literària.

OBJECTIUS ESPECÍFICS (de l'assignatura)

- Conjuguar els factors temps (de lectura) i espai (de representació).
 - Identificar la proposta a fi i efecte que el resultat posi de manifest l'objectiu establert.
 - Determinar els aspectes formals en la relació entre text i imatge, factualitzant una conjunció paral·lela.
-

METODOLOGIA

Els continguts de l'assignatura es formalitzen amb:

- Lliçons magistrals.
 - Planificació i factura de tres propostes, a partir d'haver-les identificat i una vegada fixada la idea, amb una tutorització continuada del procés de treball.
-

AVALUACIÓ

Ve regida pel propi procés de treball, ans que el resultat final. Tot i ser significativa la fase d'ideació, és el desenvolupament i l'especulació que es porti a terme, allò que definirà l'avaluació, essent imperatives la coherència i l'adequació.

BLOCS TEMÀTICS

Sobre la base de quatre vies d'estudi: 1. el factor literari, 2. l'adequació gràfica, 3. la implicació social, i 4. el significat del conte:

- 1.1. Les propietats denotatives i els atributs connotatius.
 - 1.2. El caràcter narratiu i descriptiu.
 - 2.1. El text com a imatge i la imatge del text.
 - 2.2. El significat implícit de la metàfora, l'al·legoria i el símbol.
 - 3.1. El factor humà i els valors socials.
 - 3.2. L'abstracció de l'exemple: conte, fable, paràbola.
 - 4.1. "El conte de mai acabar".
 - 4.2. La interpretació antropològica, psicològica i etnològica del conte.
-

BIBLIOGRAFIA

ANDERSON IMBERT, E. (1992), *Teoría y técnica del cuento*. Barcelona: Ariel.

BETTELHEIM, Bruno (1974), *Heridas simbólicas*. Barcelona: Barral.

-- (1992), *Psicoanálisis de los cuentos de hadas*. Barcelona: Crítica.

ELIADE, M. (1989), *El mito del eterno retorno. Arquetipo y repetición*. Madrid: Alianza.

JUNG, C.G. (1970), *Arquetipos e inconsciente colectivo*. Buenos Aires: Paidós.

-- (1977), *Psicología simbólica del arquetipo*. Buenos Aires: Paidós.

LÉVI-STRAUSS, C. (1972), *Polémica Lévi-Strauss - Propp*. Madrid: Fundamentos.

MARTÍN GAITE, Carmen (1988), *El cuento de nunca acabar*. Barcelona: Anagrama.

PROPP, Vladimir (1992), *Morfología del cuento*. Madrid: Fundamentos.

-- (1998), *Las raíces históricas del cuento*. Madrid: Fundamentos.

ROUSSEAU, R.-L. (1994), *La otra cara de los cuentos. Valor simbólico de los cuentos de hadas*. Girona: Tikal.

VON FRANZ, M. Louise (1980), *L'interprétation des Contes de Fées*. Paris: La Fontaine de Pierre.
